

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Project:	Verleggen stikstof- en zuurstofleiding
Onderwerp:	Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Referentie:	17A094.NOT01_aanmeldnotitie_m.e.r.
Datum:	1 december 2017
Auteur:	Mw. mr. C. Buurman/M. de Blocq
Bestemd voor:	Burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom

1 Inleiding en aanleiding

In Bergen op Zoom, onder de Binnenschelde, liggen een zuurstof- en stikstofleiding van Air Liquide (verder AL). De leidingen liggen ten zuid-oosten van de Bergse Plaat gezamenlijk tot aan het Bolwerk. De stikstofleiding loopt dan richting de Binnenschelde, door de waterkering via de Molenplaat, door het Zoommeer en dan ten westen van de Theodorus haven. De zuurstofleiding loopt vanaf het Bolwerk parallel aan de waterkering op het industrieterrein en vervolgens via het industrieterrein richting de Theodorus haven en het terrein van Sabic. De leidingen moeten worden verplaatst in verband met verschillende nieuwe ontwikkelingen in het gebied rondom de Geertruidapolder en het bedrijventerrein ten oosten van de Molenplaat.

De nieuwe locatie van de leidingen liggen in de volgende bestemmingsplannen:

- De Markiezaten
- Bergsche plaat-Binnenschelde 2015
- Buitengebied Zuid
- Theodorus haven-Noordland

De nieuwe ligging van de leidingen past niet in deze bestemmingsplannen.

De activiteit valt onder één categorie van bijlage II bij het Besluit milieueffectrapportage 1994:

categorie D 8.1:

De aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van gas, olie of CO₂-stromen ten behoeve van geologische opslag of de wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van chemicaliën. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d, van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage, over een lengte van:

- 1°.1 kilometer of meer, in geval van het transport van olie, CO₂-stromen of gas, niet zijnde aardgas,
- 2°.5 kilometer of meer, in geval van het transport van aardgas.

Onder een gevoelig gebied wordt een Natura 2000 gebied verstaan door de wetgever. Het leidingen tracé is voor een deel geprojecteerd onder het Zoommeer, dat is aangewezen als Natura 2000 gebied. Dit is echter geen kilometer.

Het Besluit m.e.r. (artikel 2, vijfde lid onder b.) schrijft ook bij activiteiten onder de drempelwaarde voor dat een milieu-effectbeoordeling nodig is, waarbij wordt verwezen naar de Europese richtlijn milieueffectrapportage. Dit is de zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Op 7 juli 2017 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd. Eén van de belangrijkste gevolgen van deze wetswijziging is dat een vormvrije m.e.r.-beoordeling dezelfde procedure moet doorlopen als een formele m.e.r.-beoordeling: een particulier of ondernemer die initiatiefnemer is van een bepaalde activiteit, dient een aanmeldnotitie in bij het bestuursorgaan dat bevoegd is te besluiten op de aanvraag waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Het bevoegd gezag moet binnen 6 weken beslissen of een milieueffectrapportage moet worden doorlopen. De nieuwe eisen gelden ook voor lopende aanvragen, waarop na 16 mei 2017 nog een besluit moet worden genomen.

Deze notitie is de **aanmeldnotitie** voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling van de activiteit zoals hiervoor beschreven.

2 Gebruikte informatie

Voor het opstellen van deze aanmeldnotitie en de toets aan de verschillende criteria (zie onderdeel 3) is gebruik gemaakt van documenten die zijn opgesteld voor het ontwerp-bestemmingsplan. Het gaat met name (maar niet per definitie uitsluitend) om de volgende documenten (waarbij telkens de meest recente versie wordt genoemd):

- a. Toelichting bestemmingsplan voor de nieuwe stikstof en zuurstofleiding;
- b. Archeologisch onderzoek, kenmerk BERN02_NO5333;
- c. Milieukundig en civieltechnisch (bodem)onderzoek, kenmerk 17A094.RAP002.TH.WL;
- d. Quickscan Natuurwetgeving, kenmerk 17MM1183.RAP001.Qsn;
- e. Geotechnisch onderzoek, kenmerk 1702628 RG;
- f. Explosieven onderzoek, kenmerk 1762059-VO-02;
- g. QRA Air Liquide omlegging O2 transportleiding Bergen op Zoom rev. 0, d.d. 9 november 2017;
- h. QRA Air Liquide omlegging 8 inch N2 transportleiding Bergen op Zoom rev.1, 30-11-2017
- i. Milieukundig en civieltechnisch bodemonderzoek Bergen op Zoom (Wordt nagezonden).

3 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

In de vormvrije m.e.r.-beoordeling moet aandacht worden besteed aan alle criteria die zijn opgenomen in Bijlage III bij de Europese richtlijn 'betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. De aanmeldnotitie is weliswaar onderdeel van een verplichte procedure, maar is inhoudelijk en naar voorkomen nog steeds 'vormvrij'. In het vervolg van dit onderdeel worden de criteria daarom kort en bondig beschouwd. Een uitgebreide beschouwing van de effecten van de activiteit is te vinden in (onder meer) de stukken die in onderdeel 2 zijn genoemd en hier niet inhoudelijk worden herhaald.

3.1 Kenmerken van het project

Bij het **kenmerk van het project** moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- a. de omvang van het project;
- b. de cumulatie met andere projecten;
- c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- d. de productie van afvalstoffen;
- e. verontreiniging en hinder;
- f. risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Ad a.

De omvang van het project is naar aard en omvang beperkt; het gaat om de aanleg van een zuur- en stikstofleiding over een afstand van ongeveer 6,9 km. Het zwaartepunt van het project ligt in de aanlegfase. De bijbehorende onderzoeken zijn hier dan ook op gericht. Na de aanleg liggen de leidingen minimaal 1,30 meter onder de grond. Uit de uitgevoerde onderzoeken en toelichting op het bestemmingsplan blijkt dat de aanleg in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Ad b.

In en om het plangebied zijn geen relevante activiteiten of projecten waarmee rekening moet worden gehouden in de beoordeling.

Ad c.

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen verandert niet als gevolg van de verplaatsing van de zuur- en stikstofleiding. Dit onderdeel geeft geen aanleiding aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen, zodanig dat daarvoor een milieueffectrapportage moet worden doorlopen.

Ad d.

Zowel in de aanlegfase als in de beheerfase vindt er geen productie plaats van afvalstoffen. De leidingen worden aangelegd puur ter aanlevering van zuur- en stikstof door Air Liquide

Ad e.

Tijdens de aanlegfase is er enige hinder in de vorm van geluid en trillingen. Het bedrijf welke verantwoordelijk is voor de uitvoering van de aanleg zal zich moeten houden aan de algemene wet en regelgeving en de geldende milieuwetgeving.

Ad f.

De leidingen zelf zijn risicobronnen. Uit het rapport rapportage¹ blijkt dat voor de bestaande leidingen geldt dat er geen plaatsgebonden risicocontour van 10^{-9} ontstaat ten gevolge van de risico's van de leiding én dat er geen groepsrisico ontstaat ten gevolge van de stikstofleiding. Voor de zuurstofleiding is in het rapport in zijn algemeenheid vastgesteld dat er geen groepsrisico ontstaat ten gevolge van de zuurstofleidingen van AL. De aard en inhoud van het risico verandert niet. Dit betekent dat het verleggen van de leiding geen gevolgen heeft voor het plaatsgebonden risico.

¹ ALDB-N-1-0 - Air Liquide omlegging O2 transportleiding Bergen op Zoom rev. 0, d.d. 9 november 2017

¹ALDB-R-1-1 - Air Liquide omlegging 8 inch N2 transportleiding Bergen op Zoom rev.1, 30-11-2017

Tevens blijkt uit het onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijk niet gesprongen explosieven dat er in het plangebied geen risico is op het voorkomen van niet gesprongen explosieven.

3.2 Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- a. het bestaande grondgebruik;
- b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- c. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken:
 - gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn);
 - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang .

Ad a.

De gronden waarop de nieuwe zuur- en stikstofleiding komt te liggen hebben verschillende bestemmingen. Naast Natuur, Water, Recreatie en Bedrijf gelden er diverse dubbelbestemmingen en functieaanduidingen. Een groot deel van de nieuwe leidingen is gelegen in de berm van een bestaand fietspad. Op sommige plekken zullen de leidingen een waterkering doorkruisen. Voor deze kruisingen wordt een watervergunning aangevraagd bij het Waterschap Brabantse Delta. Hierover hebben al diverse gesprekken met het waterschap plaatsgevonden.

Ad b.

De nieuwe locatie van de leidingen liggen in de volgende bestemmingsplannen:

- De Markiezaten
- Bergsche plaat-Binnenschelde 2015
- Buitengebied Zuid
- Theodorushaven-Noordland

Het plangebied is onderdeel van een gebied dat bestaat uit Natuur, Water, Recreatie, Bedrijf, maar ook Groen en Water.

Ad c.

Ecologie

Het plangebied loopt voor een deel door beschermd gebied met de status Natuurnetwerk Nederland (NNN) daarnaast loopt het gebied parallel aan Natura 2000-gebied met eveneens de status NNN. Het

voornemen heeft door de aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied niet wezenlijk veranderd. Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu wordt niet bedreigd. Tijdens de aanleg van de leidingen wordt er gewerkt volgens ecologisch werkprotocol, waardoor de flora- en fauna niet wordt aangetast. Tevens wordt het gebied na de aanleg van de leidingen in ere, en gelet op de kwaliteit en kenmerken van het gebied, herstelt.

Archeologie

Het plangebied wordt volgens de geomorfologische kaart gekarteerd als water, bebouwing, opgespoten terrein, dijk en strandvlakte. Het gaat in alle gevallen om jonge sedimenten. In het gebied zijn twee archeologische vindplaatsen bekend. Eén daarvan ligt op de Molenplaat en betreft bouw materiaal uit de Late Middeleeuwen dat verband houdt met een verdronken dorp (Broecke). De andere ligt op de Bergse Plaat en betreft enkele losse vondsten zonder datering.

Voor het grootste deel van het onderzoeksgebied geldt een lage archeologische verwachting, omdat het gaat om de schorren en slikken en watergeulen. Op de plekken waar verdronken dorpen verwacht worden, geldt echter een hoge archeologische verwachting. Ter hoogte van het westelijke tracé betreft dat de noordwestelijke hoek van de Molenplaat. Resten hiervan zijn vanwege de eeuwenlange opslibbing en latere opspuiting echter pas dieper dan 2 m – Mv te verwachten. Alleen in het Bergse Diep kunnen resten gerelateerd aan de scheepvaart verstoord worden. De exacte ligging hiervan is echter niet bekend en bovendien is de werkelijke verstoring met een gestuurde 20 cm boring maar zeer beperkt.

3.3 Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Ad a t/m d.

Het potentiële effect van de activiteit is niet aanzienlijk. Het gaat om de aanleg van een zuur- en stikstofleiding. Bij de aanleg wordt zowel aan de geldende algemene wet- en regelgeving als aan de geldende milieuwetgeving voldaan.

Het bereik van het eventuele effect is klein en beperkt zich voornamelijk tot de aanleg van de zuur- en stikstofleiding. Na de aanleg ligt de leiding minimaal 1,30 meter onder de grond en is er geen sprake meer van enige potentiële effecten van de aanleg.

Bodem

Ter plaatse van de nieuw aan te leggen O2- en N2-leiding bestaat de bodem hoofdzakelijk uit zwak siltig, matig fijn zand en/of zwak tot sterk zandige klei. Lokaal worden laagjes met veen aangetroffen. Lokaal zijn in de bodem sporen van sterke bijmengingen met baksteen, beton, sintels en/of kolengruis aangetroffen. In de boven- en ondergrond zijn maximaal lichte verontreinigingen met zware metalen,

PCB en/of PAK aangetroffen. Indicatief kan de boven- en ondergrond worden geclassificeerd als bodemkwaliteits-klasse 'AW2000'. Enkel de zwak sintel- en zwak baksteenhoudende bovengrond kan indicatief geclassificeerd worden als bodemkwaliteitsklasse 'Wonen'.

De aangetoonde lichte verontreinigingen zijn te relateren aan de in de grond aanwezige bodemvreemde bijmengingen en/of de geschiedenis van het onderzoeksgebied. Deels hebben de lichte verontreinigingen een natuurlijk oorzaak. Voor de onderzoekslocatie vormt de kwaliteit van de bodem vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen probleem voor de voorgenomen aanleg van de N2- en O2-leiding. De licht verhoogde gehalten in de bodemlagen brengen geen onaanvaardbare risico's met zich mee.

(grond) Water

Binnen het onderzochte traject is het freatisch grondwater aangetroffen op een diepte variërend van 0,5 tot 3,7 m-mv. Het grondwater is, m.u.v. barium in peilbuis 55 (zie hiervoor het Milieukundig en civieltechnisch bodemrapport), licht verontreinigd met zware metalen en/of vluchtige aromaten. Het grondwater t.p.v peilbuis 55 is matig verontreinigd met barium. Deze verontreinigingen hebben naar alle waarschijnlijkheid een natuurlijke achtergrond. De licht verhoogde gehalten brengen geen onaanvaardbare risico's met zich mee.

Ecologie

Het plangebied loopt voor een deel door beschermd gebied met de status Natuurnetwerk Nederland (NNN) daarnaast loopt het gebied parallel aan Natura 2000-gebied met eveneens de status NNN. Het voornemen heeft door de aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied niet wezenlijk veranderd. Het plangebied en de directe omgeving hebben een functie voor verschillende (algemene) grondgebonden zoogdieren, vleermuissoorten, algemene amfibieën, algemene broedvogels en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Om (blijvende) negatieve effecten te voorkomen dienen enkele maatregelen in acht te worden genomen, deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in een Ecologisch Werk Protocol.

Archeologie

Voor het grootste gedeelte van het gebied geldt een lage archeologische verwachting. Op de plekken waar een hoge archeologische verwachting geldt zijn er resten te verwachten dieper dan 2 m -Mv of is de exacte ligging niet bekend. Bovendien is de werkelijke verstoring met een gestuurde 20cm boring zeer beperkt.

Externe veiligheid

De leiding zelf is een risicobron. Uit het rapport 'QRA leidingen Air Liquide, alle leidingen Juiste Titel' blijkt dat voor de bestaande leiding geldt dat er geen plaatsgebonden risicocontour van 10^{-9} ontstaat ten gevolge van de risico's van de leiding én dat er geen groepsrisico ontstaat ten gevolge van de

stikstofleiding.² Voor de zuurstofleiding is in het rapport in zijn algemeenheid vastgesteld dat er geen groepsrisico ontstaat ten gevolge van de zuurstofleidingen van AL.

De aard en inhoud van het risico verandert niet. Dit betekent dat het verleggen van de leiding geen gevolgen heeft voor het plaatsgebonden risico.

Kabels en leidingen

Het tracé van de leidingen kruist op een aantal locaties andere leidingen (rioolpersleiding van Sabic, en Zebra Gas). Met de verschillende leidingbeheerders van de desbetreffende leidingen zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van het ontwerp van de leiding (dekking en eventuele belemmeringenstroken op het bedrijventerrein).

Niet gesprongen explosieven

Uit onderzoek blijkt dat er in het plangebied geen risico op het voorkomen van niet gesprongen explosieven is.

Op basis van de conclusies uit de onderzoeken en kwalitatieve beschrijvingen is de conclusie gerechtvaardigd dat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen optreden als gevolg van de aanleg van de leidingen.

4 Conclusie

De activiteit van de aanleg van een zuur- en stikstofleiding is, gelet op de kenmerken en de plaats van de activiteiten en de kenmerken van de potentiële effecten, niet zodanig van invloed op het milieu dat een milieueffectrapportage moet worden doorlopen. Initiatiefnemer verzoekt burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom om op basis van deze aanmeldnotitie te besluiten dat geen milieueffectrapportage nodig is.

² N. Bruinsma, QRA leidingen Air Liquide, alle leidingen, Tebodin Netherlands B.V., Velsen-Noord: 2015, hoofdstuk 12.